

Zápis zo stretnutia členov sekcie pre likvidáciu poistných udalostí a zástupcov NBS zo dňa 20.08.2024.

PRÍTOMNÍ: zástupcovia poisťovní
zástupcovia SLASPO: Martin Kaňa, Denisa Bačová, Mária Lehotská
zástupcovia NBS: Štefan Velčický, Dušan Pastorek

PROGRAM:

- **Diskusia k novému zneniu § 4 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení**, na tému nového znenia § 4 ods. 2 zákona o PZP, v zmysle ktorého pri výpočte poistného plnenia na náhradu škody podľa ods. 2 písm. b) postupuje poisťovateľ podľa osobitného predpisu, ktorým je Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov.

Stretnutie sa uskutočnilo online formou. Zástupcovia poisťovní preto vopred poslali otázky, ktoré mali byť predmetom diskusie.

Otázky do diskusie:

- 1) V súčasnosti poisťovne vysporiadávajú škodové udalosti na vozidlách aj formou „rozpočtu nákladov na opravu“. Ide o výpočet nákladov na opravu poškodeného vozidla, ktorý je kalkulovaný identickým programom, ako používajú opravovne vozidiel. Výpočet je identický, zohľadňuje technologický postup opravy poškodenia daného typu vozidla. Rozdielna je sadzba za vykonanú prácu. Je takýto postup z pohľadu NBS korektný, a teda ak poškodený súhlasí s danou formou odškodnenia (resp. sám o ňu iniciatívne požiada), môže byť používaný aj naďalej? Poisťovne pritom obvykle dávajú poškodenému možnosť zmeniť svoje rozhodnutie ohľadom plnenia rozpočtom nákladov na opravu, a teda aj dodatočne požadovať od poisťovne rozdielnu sumu oproti skutočne vynaloženým oprávneným nákladom na opravu (prostredníctvom predloženia faktúry za opravu – ak boli pri oprave použité originálne diely) a dokladov o obstaraní náhradného vozidla.
- 2) Je akceptovateľné, aby poisťovne pri výpočte nákladov na opravu používali ceny „alternatívnych náhradných dielov“ dostupných na trhu? Neautorizované opravovne používajú tieto diely pri opravách vozidiel. Samozrejme, ak by poškodený preukázal, že boli pri oprave použité originálne náhradné diely, poisťovňa by mu plnila za ne (ak by vyfakturovaná cena zodpovedala ich bežnej obvyklej cene).
- 3) Je podľa názoru NBS nevyhnutné v prípade opráv starších vozidiel (napr. s vekom viac ako 10 rokov) akceptovať vždy opravu s použitím originálnych náhradných dielov? Alebo je možné poškodenému plniť len do výšky ceny alternatívneho dielu, nakoľko ten (vzhľadom k veku a bežnému opotrebeniu pôvodného originálneho dielu) dostatočne nahradí pôvodný originálny diel?
- 4) Výška škody je podľa Občianskeho zákonníka skutočná škoda, ktorá vznikla na vozidle jeho poškodením, prípadne odcudzením. Pod pojmom skutočná škoda sa rozumie zmenšenie majetku poškodeného alebo náklady potrebné na to, aby sa dosiahol predchádzajúci stav.
Na stanovenie výšky škody na vozidle je rozhodujúca cena veci v čase, keď bola poškodená. Je akceptovateľné stanovenie skutočnej škody ako rozdielu všeobecných hodnôt pred nehodou a po nehode? Môžu poisťovne pristúpiť k tejto forme odškodnenia, najmä v prípadoch, ak poškodený odmietne preukázať, že došlo k oprave motorového vozidla a zároveň nepožiadava/odmietne odškodnenie formou rozpočtu? Pritom s takouto formou odškodnenia počíta aj samotná vyhláška o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, na ktorú po novom zákon o PZP pri stanovení plnenia odkazuje. Je to zároveň aj bežná prax v Českej republike, kde sú k tomu aj viaceré súdne rozhodnutia.

- 5) Novelou zákona bol zavedený pojem „iná ujma“. Ako majú poisťovne vnímať tento pojem, resp. čo má byť predmetom plnenia? Nakoľko bolo tento pojem v rámci § 4 Rozsah poistenia zodpovednosti doplnený do jeho odseku 2 písm. a), vníma to aj NBS tak, že daná „iná ujma“ musí súvisieť s ujmu na zdraví (musí byť od nej odvodená – akou je napr. nemajetková ujma?) a teda nemôže ísť o akúkoľvek „inú ujmu“?. Platí potom aj pre danú „inú ujmu“ limit uvedený v § 7 ods. 2 písm. a) zákona o PZP, napriek tomu, že sa v ňom uvádza iba odkaz na „škodu podľa § 4 ods. 2 písm. a)“?
- 6) Aké majú byť východiská pre výpočet škody pre poisťovňu tak, aby boli v súlade s Vyhláškou 492/2004 Z. z. (stanovenie normohodín, ceny, koeficientov, rozpočty a pod.)?
- 7) Plánuje NBS navrhnúť MS SR novelu / doplnenie vyhlášky 492/2004 Z. z. pre účely využívania poisťovňami?
- 8) Ako vníma NBS hospodársku súťaž a dopady novely na ňu vo vzťahu k autorizovaným a neautorizovaným servisom v SR?
- 9) Ako vníma NBS riziká u poškodených, ktorí prijímajú odškodnenie podľa Vyhlášky 492/2004 Z. z. od poisťovne a následne opravujú vozidlo za iných podmienok a za nižšiu sumu? Dochádza k bezdôvodnému obohateniu?
- 10) Nakoľko má poisťovňa podľa aktuálneho ustanovenia zákona o PZP zohľadňovať pri výpočte plnenia aj amortizáciu v súlade s Vyhláškou č. 492/2004 Z. z., ako bude NBS posudzovať situáciu, keď poisťovňa v rámci likvidácie poistnej udalosti zohľadní amortizáciu a poníži poškodeným predloženú faktúru o oprave MV preukazujúcu jeho škodu?

Z DISKUSIE:

- na stretnutí sa diskutovalo o spôsobe výpočtu poistného plnenia pri poistnom plnení určenom na základe rozpočtu nákladov na opravu. Zástupcovia poisťovní požiadali zástupcov NBS o vyjadrenie, či v zmysle nového znenia § 4 ods. 2 písm. a) je naďalej možné stanoviť výšku poistného plnenia rozpočtom. **K tomu sa zástupcovia NBS vyjadrili, že je to možné, je však potrebné zabezpečiť dostatočný informovaný súhlas klienta poisťovne alebo poškodeného s takýmto postupom;**
- následne sa diskutovalo o stanovení výšky poistného plnenia v prípade rozpočtu. **Zástupcovia NBS vyjadrili svoje stanovisko, že výška poistného plnenia pri rozpočte má byť stanovená v zmysle Vyhlášky 492/2004.** Zástupcovia poisťovní uviedli, že na opravu vozidiel sa často používajú tzv. neoriginálne náhradné diely, ktorých ceny sú výrazne nižšie ako ceny originálnych náhradných dielov. Taktiež cena za prácu v autorizovanom autoservise a cena za prácu v bežnom servise je výrazne odlišná, dokonca ceny sú rozdielne aj medzi jednotlivými autoservismi v rámci miesta, kde je vozidlo opravované. Uviedli, že vyplatenie poistného plnenia vo výške určenej na základe cien originálnych náhradných dielov a cien práce v autorizovaných autoservisoch by predstavovalo bezdôvodné obohatenie zo strany prijímateľa poistného plnenia;
- zástupca poisťovne Colonnade, ktorý pôsobí aj ako súdny znalec vo veciach stanovenia hodnoty motorových vozidiel/náhrady škody na motorových vozidlách, sa podelil o svoje poznatky z praxe súdneho znalca. Uviedol, že predovšetkým v trestných konaniach, pokiaľ ide o náhradu škody na motorovom vozidle, ktorú je povinný uhradiť páchatel trestného činu, súdy sa prikláňajú k náhrade škody vypočítanej na základe cien práce a cien náhradných dielov v bežných servisoch, nie cien určených v autorizovaných servisoch, ktoré sú výrazne vyššie;
- taktiež v prípade regresov, či už zo strany poisťovne voči poistenému alebo v prípade regresu SKP voči nepoistenému majiteľovi vozidla, sa javí ako neprimerané požadovať náhradu škody vo výške vypočítanej na základe cien prác a materiálov v autorizovaných servisoch;
- **zástupcovia NBS a zástupcovia poisťovní sa v názoroch v otázke výpočtu poistného plnenia na základe rozpočtu nákladov na opravu rozchádzali, a teda nie je možné z nej vyvodit' jednoznačný záver;**

- na záver sa diskutovalo aj o možnosti novelizácie Vyhlášky č. 492/2004 Z. z. Zástupcovia poisťovní uviedli, že keďže poistné plnenie podľa zákona o PZP má byť určené v zmysle Vyhlášky, Vyhláška by tiež mala zohľadňovať odlišnosti v procese výpočtu poistného plnenia zo strany poisťovní.

Zástupcovia NBS sa vyjadrili, že vidia priestor na to, aby NBS podporila poisťovne v ich snahe o úpravu danej vyhlášky, najmä smerom k dotknutým ministerstvám, ktoré zastrešujú danú problematiku. Ohľadom tejto témy SLASPO podnikne ďalšie kroky, o čom bude informovať členov sekcie.

Zápis vyhotovila: Denisa Bačová, Slovenská asociácia poisťovní